

“Digue’m una paraula”

Aula d’Acollida de l’IES Bernat Metge

Context. El barri i el centre

- Sant Martí de Provençals
- Barri de caràcter metropolità. Classe obrera
- La immigració majoritària prové d'Amèrica del Sud, seguida per la d'origen xinès i dels països de l'Est.
- L'IES Bernat Metge té aprox. 300 alumnes
- El 45% de l'alumnat és immigrant.

Què és “Digue’m una paraula”?

- **Documental** que neix de la necessitat d’educar per la **convivència** i la **cohesió social en el marc educatiu del centre acollidor**
- Com abordem la **diversitat lingüística** a les aules **és clau** per assolir una bona entesa, des del respecte i l’enriquiment cultural.

Com neix “Digue’m una paraula”?

- El projecte “El meu país d’allà” va ser l’embrió del material **documental** que estem preparant el curs 2008/2009 “**Digue’m una paraula**” focalitzat en l’**aspecte multilingüístic**.
- <http://www.xtec.net/%7Eamoren52/index.htm>
- *El Periódico de Catalunya*
- *La Vanguardia*

Procés escolar nouvinguts

- Característiques de la llengua d'origen.
- Situació prèvia d'escolarització.
- Els trets culturals i la situació social.
- L'aspecte emocional.
- Les diferències individuals.
- L'entorn.
- Els aspectes organitzatius del centre.

Aspectes emocionals

- És important el **seguiment emocional individual** dut a terme pel tutor, juntament amb l'ambient del centre acollidor.
- El treball individual i en grup pel que fa a l'acompanyament migratori és clau.
- L'alumne s'ha de **sentir a gust**, sentir que se l'escolta, i que és important.
- L'**empatia** del tutor, la **comunicació gestual**, les mirades de complicitat són importants, com el bon **humor** i la **ironia**.
- L'adolescència unida al fet de la migració fan de l'alumne un **ésser sensible i complex**.

Motxilles amb capitals culturals...

- Els nouvinguts a les seves **motxilles**, a banda de tristesa, neguits i il·lusions, **porten capitals culturals** destacables i una **riquesa lingüística** important.
- Amb el **projecte “Digue’m una paraula”** hem volgut **valorar positivament la diversitat lingüística** i que els **nouvinguts se sentin apreciats** pels companys del centre acollidor

Objectius

- Despertar la sensibilitat dels alumnes envers el patrimoni lingüístic.
- Presentar la diversitat de llengües com un capital cultural valuós.
- Trencar prejudicis lingüístics i evitar el rebuig cultural.
- Promoure hàbits lingüístics favorables a l'ús social de la llengua catalana.
- Aconseguir que els nouvinguts se sentin integrats a Catalunya i esdevinguin nous ciutadans.

Desenvolupament

- Aquest primer trimestre i part del segon estem elaborant un breu documental amb el material recollit per sis alumnes nous representants dels companys de l'Aula d'Acollida
- Recopilació de documents: gravacions en vídeo fetes per ells mateixos, imatges escanejades o fotografies)
- Entrevistes enregistrades en vídeo

Guió de treball

Treballar els aspectes proposats per tal d'assolir els objectius plantejats:

1. Sabies que a Catalunya es parlava el català?
2. Quines diferències trobes respecte el català?
3. Quines paraules o expressions t'agraden més de la teva llengua? I del català?
4. T'atreveixes a recitar un poema o cantar una cançó en la teva llengua?
5. Conclusions. Tema de reflexió obert.

Dossier complementari

Treball de **classificació** de les diverses **llengües** segons la **tipologia morfològica**, **famílies lingüístiques** i **mapes de les llengües** que permet entendre d'on vénen les llengües que es parlen a l'institut i fer una mena d'arbre geneològic, on de vegades el català pot ser un cosí o un germà d'una altra llengua aparentment ben diferent. Webs:

- <http://www.proel.org/index.php?pagina=mundo>
- http://ca.wikipedia.org/wiki/Lleng%C3%BCes_indoeuropees
- http://ca.wikipedia.org/wiki/Llengua_xinesa

Qüestions gramaticals i fonètiques

CASTELLÀ

- Dificultats amb sons sonors i finals consonàntics.
- No passat perifràstic d'indicatiu i és difícil distingir el perfet d'indicatiu i el passat perifràstic d'indicatiu.
- En general, tenen interferències del castellà i fan ultracorrecció en alguns aspectes per tal de regularitzar allò irregular.

Ex: Edison

Qüestions gramaticals i fonètiques

RUS

- Alfabet ciríl·lic.
- Morfologia força flexiva.
- El vocabulari bàsic, la morfologia i l'estil literari, influenciats per l'eslau eclesiàstic, llengua del grup eslau meridional emprada per l'església ortodoxa russa.
- Creació de paraules per aglutinació, que permet crear compostos, diminutius...

Ex: Misha

Qüestions gramaticals i fonètiques

XINÈS

- No distinció majúscula i minúscula.
- Marquen el masculí i femení, però no amb article, sinó que ho fan amb una paraula (idea).
- Pel que fa al nombre de la flexió nominal, els elements nominals no es flexionen, el plural es marca amb una partícula independent.
- Pel que fa al gènere, els noms es classifiquen amb una paraula.
- El verb no té marques de concordança ni es conjuguen els verbs.
- L'estructura sintàctica és SOV o de vegades SVO.
- Discriminació fonètica: canvi de: /r/ i /l/; /b/ i /p/; /d/ i /t/; /g/ i /k/.
- L'estructura sil·làbica és CVV (VC nasal). Completament diferent a la nostra, per això la seva musicalitat no troba correspondència.

Ex: Minchong Qiang

Avaluació

- **S'avalua el treball d'investigació**, recopilació dels documents i enregistrament
- **Es valora la sensibilitat** en la **tria del material lingüístic** presentat pels alumnes. Els poemes, les dites, els refranys o les cançons han de ser **capaços de transmetre** algun aspecte cultural i/o social de la realitat del país d'origen.
- **S'avaluen els testimonis**, el seu **grau d'implicació** i la seva **capacitat de fer entendre** com el coneixement de diferents llengües és un capital cultural important.

Conclusions

- Tractament de la diversitat lingüística des de la pràctica educativa i, en concret, la **feina feta** especialment des de les **aules d'acollida** i els instituts d'arreu de Catalunya com a **centres acollidors** són **claus** en els temps actuals.
- **Cal que ens allunyem dels tòpics de la multiculturalitat**
- Res és estàtic, tot està en moviment, i transformació. No oblidem que les **llengües** són el **resultat d'influències diverses**, com ara el **substrat** o l'**adstrat**.
- Clau: la **llengua és viva i dinàmica**. El català té germanismes, arabismes, hel·lenismes..., heretats.

Conclusions

- La **immigració** és un **viatge d'anada i tornada**
- Els **fills dels nouvinguts** són claus per vehicular aquest anhel.
- Les **llengües familiars dels nouvinguts** poden **incidir positivament** a l'hora d'entendre com la **diversitat lingüística genera riquesa cultural**.
- “Digue'm una paraula” ajuda a **trencar els prejudicis lingüístics**, que creixi l'**autoestima** dels nouvinguts i que els companys els valorin.
- Noves perspectives i conclusions durant el desenvolupament del documental.